

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 104

číslo: 18

5. května 2024

Cena: 12 Kč

K přípravě a zahájení IX. sněmu CČSH

Význam a charakter sněmu

Sněmy či koncily mají v životě církvi své důležité postavení. Platí to i v Církvi československé husitské. Z dosavadních osmi sněmů uvedme tři, i když jistě i další zasluhují naši pozornost.

I. sněm se zasedáními v roce 1924 a 1931 řešil zásadní otázky věroučného charakteru a dalšího směřování církve po jejím vzniku v rámci samostatného československého státu.

VI. sněm v roce 1971 a 1981 přijímal svá vyznavačská rozhodnutí v období socialismu, silici komunistické totality a ateismu. Podstatnými dokumenty byly Základy víry a upřesnění názvu církve vzhledem k její identitě jako „husitské“.

VIII. sněm v letech 2000 – 2014 probíhal v čase rozvíjení liberální kapitalistické a demokratické společnosti s jejími klady i zápory. I my nyní žijeme ve zcela specifické duchovní-kulturní a společensko-politické situaci, představované radikálními změnami a proměnami, v níž chceme hledat orientaci pro Církev československou husitskou a její službu v měnícím se světě. Jakkoli je sněm podmíněn svou dobou, má přijímat principy či zásady, které nejsou určovány momentální situací, ale rozhodování v rámci sněmu se děje i s ohledem k budoucnosti církve.

Shodou okolností na letošní rok připadá 100 let od konání I. sněmu naší církve. Dne 21. května 2024 tomu bude věnována konference v Praze. Do náboženských obcí byl již předán informační list k programu a pozvání na tuto konferenci. Sonda do témat a dokumentů sněmu a jejich interpretace nám umožní více poznat, že sněm je něčím, co má pro církve svoji zvláštní závažnost. Sněm má také svoje názorové napětí a polarizaci, rizika i dramatičnost.

Církevní sněm je charakterizován v Ústavě jako nejvyšší zákonodárný orgán církve, shromáždění přijímající dokumenty stěžejní povahy (Ústava čl. 52, odst. 1). Jedná se tedy o obecněji platné principy věroučné a právní a zásady pastorační. Tím jsou míněny řady v podobě Ústavy, věroučné dokumenty, bohoslužebný řád, kárný řád a zásady řádu duchovní péče. Úkolem sněmu není zabývat se jednotlivými prováděcími předpisy nebo směrnici, o nichž mohou rozhodovat i jiné orgány. Jsou to řady, které podléhají schválení církevního zastupitelstva a jsou průběžně novelizovány. Stejně tak konkrétní uspořádání duchovní správy a obnovování duchovenských a kazatelských míst v jednotlivých náboženských obcích je v kompetenci diecézních orgánů. V případě sněmu se tedy jedná o principy a obecněji platné zásady, týkající se bytostně

celku církve, jejího poslání a identity.

Informace k prvním zasedání a ustavení sněmu

Podle Ústavy má být svolán sněm nejméně jednou za 10 let (Ústava čl. 53, odst. 4). VIII. sněm byl ukončen v roce 2014. Sněm nemá jen jedno zasedání, ale je to proces. První zasedání má charakter ustavujícího zasedání. Každému zasedání sněmu má předcházet generální synoda, která má charakter poradního orgánu, neboť v naší církvi nemohou o zásadních záležitostech rozhodovat duchovní bez laiků. Členy generální synody jsou všichni, kteří se podílejí na duchovní správě.

V případě sněmu není pro usnášení rozhodující počet všech delegátů, ale počet zastoupených náboženských obcí. Tím je zřetelně vyjádřeno, že základem církve jsou náboženské obce (Ústava čl. 53, odst. 1 a 6). Při prvním zasedání se ustavují sněmovní orgány, respektive dochází k jejich volbě. Volí se předsednictvo: Předsedou sněmu je patriarcha ze své funkce, volen je místopředseda laik a další členové. Potvrzuje se generální tajemník/tajemnice sněmu podle návrhu církevního zastupitelstva. Volí se složení jednotlivých výborů a jsou stanovovány jejich úkoly, kterými se budou zabývat a za které jsou sněmu odpovědné. Výbory mají být nejméně sedmičlenné a mají v nich být zastoupeni také laici. Zpravidla se ve výbory transformují komise ústřední rady, ale vlastní volba proběhne až na sněmu. Diecéze byly vyzvány, aby podávaly své personální návrhy do předsednictva i pro doplnění výborů. Sněmovní výbory budou pravděpodobně tyto: věroučný výbor, legislativně-právní výbor, sociálně-etický výbor, liturgický výbor, hospodářský výbor, pastoračně-výchovný výbor, ekumenicko-zahraněčí výbor a misijní výbor. Je schvalován jednací řád sněmu (Ústava čl. 53, odst. 6). Součástí každého zasedání je bohoslužba a také zpráva o stavu církve, ale i prohlášení či rezoluce – usnesení, poselství, obracející se do církve i k veřejnosti.

Cesta ke změnám v probíhajícím dialogu

Cesta ke změně a tvorbě nového vyžaduje v rámci průběhu sněmu konkrétní kroky a postup. Nejprve je nezbytné se důkladně seznámit s tím, jaké máme v církvi platné stávající dokumenty a platné řady. Pak je důležité se snažit pochopit a porozumět tomu, proč tak byly vytvořeny a stanoveny. Pak má být zřetelně a písemně formulován návrh na změnu a být zdůvodněn. Návrh k diskusi má být poskytnut k širšímu bratrs-

Hrdinové z Končin

Každoročně je začátek května příležitostí připomenout si tragické roky druhé světové války, krvavého válečného konfliktu, který na evropském kontinentu oficiálně skončil 8. května 1945. Dodnes je pro nás toto datum živé obdivuhodným hrdinstvím účastníků domácího i zahraničního odboje, kteří rozpoznali, že páchanému zlu je třeba se aktivně postavit a bránit základní lidské hodnoty. Jejich účast v protinacistickém odboji byla věcí jejich osobního svědomí a pro věřící křesťany též cestou následování Ježíše Krista, která není prosta bolesti a utrpení, ale i neustálé naděje.

Nedokážeme spočítat, kolik věřících Církve československé husitské se v průběhu šesti okupačních let odmítlo podrobit zhoubné a nelidské ideologii a bylo tvrdě pronásledováno nebo zavražděno. Za všechny připomeneme mimořádný příběh statečnosti a obětavosti rodiny Burdychových z Končin.

Když nadaný a pevnými morálními vlastnostmi vybavený svobodník Jiří Potůček procházel náročným

svého posledního úkrytu u Burdychů na Končinách. Právě zde se začíná příběh věřící rodiny, kterou nám připomínají jména na pamětní desce umístěné v Žižkově sboru v Červeném Kostelci.

Rodina Burdychova i řada dalších členů odbojové skupiny S 21 B, která byla vytvořena v rámci Obce sokolské v odboji v Červeném Kostelci, Bohdašíně, Malých Svatoňovicích, Rtyni v Podkrkonoší a Úpici, patřila k věřícím Církve československé husitské. Do lidského dramatu na Končinách tragicky zasáhlo udání MUDr. Viléma Dvořáčka, které bylo podpořeno brutálními výsledky zatčených odbojářů. Z obklíčení na Končinách radiotelegrafista ještě díky své nezměrné odvaze téměř zázračně unikl.

Dne 2. července 1942 byl ale vysílený a vyhladovělý zavražděn protektorátním četníkem Karlem Pulpánem. My se ale nyní zaměříme na osudové střetnutí 30. června 1942 na Končinách. V odpoledních hodinách byla usedlost Burdychových obklopena četnictvem a příslušníky gestapa. Nic netušící hospodář Antonín Burdych s manželkou Miladou a otcem Antonínem Burdychem starším byli zaskočeni na poli, ve stavení se nacházel syn Antonína Burdycha mladšího Vladimír. Mladý hospodář byl okamžitě tvrdým výsledkem gestapáky nucen k prozrazení Potůčkova úkrytu. Když nepromluvil, začali prohledávat stavení. Antonín Burdych využil chvílky nepozornosti a dal se na útěk. Několikrát postřelený byl dostižen na kraji lesa a zkrvavený znovu ztýrán.

Po odhalení Potůčkova půdního úkrytu v chalupě, Pokračování na str. 3

14. května 2014 jsem se s Antonínem Burdychem nejmladším setkal v Červeném Kostelci při zahájení výstavy Církve československé husitské v protinacistickém odboji (snímek nahoře). Nikdy nezapomenu na jeho svědectví před pamětní deskou se jmény rodičů a prarodičů, bez jejichž podpory by mimořádný úspěch výsadku Silver A vůbec nebyl možný

spojovacím výcvikem a zvláštními kurzy ve Velké Británii, netušil, jak vyčerpávající půlrok prožije během své vojenské mise v Protektorátu Čechy a Morava. I přes chybné vysazení zahájila jeho operační skupina Silver A již 15. ledna 1942 rádiový provoz s Londýnem, který nepřetržitě udržovala až do 26. června 1942. Parašutisté vybudovali na území protektorátu rozsáhlou zpravodajskou a podpůrnou síť, zasahující i mimo jejich operační oblast Pardubicka a Královéhradecka. Úspěšně navázali spojení s domácími odbojovými organizacemi i se členy dalších paravýsadků vysazených v první operační vlně. Hlavní Potůčkovou základnou byl lom Hluboká v Dachově u Miřetic. V podkroví strojovny byla vysílačka Libuše s kratšími přestávkami umístěna až do 10. června 1942. Ohrožení však sílilo. Potůček se i se stanicí přesunul přes Ležáky, Rosice a Bohdašín do

kému rozhovoru a odbornému posouzení. Návrh by si měl svými argumenty získat všeobecný souhlas v církvi napříč názorovou rozmanitostí. Příliš překotné změny bez

předcházejících kroků – bez dostatečné celocírkevní diskuse, by mohly vést ke štěpení církve a nikoli k vzájemnému posílení ve víře v Ježíše Krista a jeho evangelium, kterým

chceme jako křesťané v 21. století žít a předávat je druhým. To, co má hodnotu, vzniká zpravidla v dlouhodobějším procesu a dialogu.

Tomáš Butta

Ohlédnutí za Dny proti rasismu

Jakou cenu má život?

Milé sestry, milí bratři, jakou cenu má váš způsob života? Nebo ještě příměji, jakou cenu má váš život? Udělal jsem si k tomuto tématu sedánek s umělou inteligencí a zeptal jsem se chatu GPT. Odpověď byla vyhybavá, že je to otázka „složitá a filozoficky hluboká“. Nicméně, jsou obory, kde se o tzv. „životní hodnotě“ přeci jen uvažuje i ve finančních částkách. Dělalji to třeba pojišťovny. Vyhodnocují, za jakých okolností, v jakém zdravotním stavu ještě investovat do lékařské péče a kolik. Tak jsem na umělou inteligenci přitlačil a chtěl jsem reálná čísla. Pořád se vyhybala, mluvila o statistických modelech, algoritmech a „analýzách rizik k určení pojistných sazeb a limitů pokrytí“. Když jsem se jí zeptal, jaká je cena lidského života z hlediska lékařské péče – vyjádřeno v korunách, řekla mi, že takové určení je nemožné a nelidské. Před umělou inteligencí jsem se tedy znemožnil, má mě za nemorální zrůdu. A je to dobře.

Větší úspěch jsem měl na googlu. Tak jsem se dozvěděl, že v České republice je „hodnota zmařeného lidského života (...) stanovena na 400-násobek průměrné mzdy za kalendářní rok předcházející roku, v němž se ustálil zdravotní stav poškozeného. V roce 2020 se tato částka pohybuje okolo 13,3 milionů korun.“ Tolik web Česká justice, který se zabýval finančními kompenzacemi pro pozůstalé zabitého člověka. Jestli se vám zdá tohle moje hledání po ceně člověka vyšinité a nelidské tak jako umělé inteligenci, je to dobře.

Když člověk o hodnotě lidského života přestane mluvit obecně, ale dotkne se konkrétních případů, mohou ho čekat dost znepokojivá zjištění. V posledních týdnech mnou poměrně otrásl jeden nezamýšlený

společenský výzkum na tohle téma. Výročí smrti Heleny Biháriové. Romky z Vrchlabí, matky čtyř dětí, kterou před 26 lety dva mladí muži, skinheadi, hodili do jarního rozvodněného Labe.

Při výročí její smrti studenti spolku Mnoho světů na náplavce udělali provizorní pietní místo, kde člověk mohl zapálit svíčku. Jejich akce rozpoutala záplavu reakcí na sítích i mezi lidmi. Nejhlasitější tón zněl: Biháriová byla problémová, kradla... Jednomu z dvou mužů před tím ve Sklípku ukradla peněženku. Nevím. Snad to tak i bylo. Co mě nad tím ale zarazí, je, že jakoby tohle všechno, drobná kriminalita, nějak ospravedlňovalo její smrt, vraždu. Jako by za krádež dvou stovek člověku náležel trest smrti. Vynesený rukou lidu. Jako by hodnota lidského života byla nižší, když se dopouští drobné kriminality či není bílý.

Tak má každý život stejnou cenu, nebo ne? Podle čeho se to rozhoduje? Kdo to rozhoduje? Jsem si jistý, že koleje tohoto uvažování sice začínají na nádražích měst plných pořádaných občanů, nakonec ale vedou až do koncentračních táborů. Jsem vlastně rád, že po tak ofresných úvahách můžu otevřít Bibli a číst, že existují také úplně jiné hodnotové systémy.

Jakou cenu tedy má lidský život? Jak to vidí Petr ve svém dopise? Ten má jasno v tom, že za život se nedá platit penězi, ani drahými kovy: „Z prázdnoty svého způsobu života jste nebyli vykoupeni pomíjitelnými věcmi, zlatem ani stříbrem.“ V Petrově době bylo možné za určitý obnos zlata vykoupit otroka z otroctví. Koupit si svobodu za tvrdou měnu. Petr ale ví, že pravá hodnota lidského života se neváží na decimálkách.

Petr vzpomíná na vyvedení Izraelců z Egypta, jak před tím potírali futra

krví z beránka, kterého před cestou večeřeli. Anděl smrti pak jejich domovy obešel. Tady už krev byla prolita. Petr vzpomíná na Izajášova beránka zbitého, kráčejiho na porážku, který na svém těle nese bolest našich hříchů. Vzpomíná na Ježíše na kříži. „Byli jste vykoupeni drahou krví, drahou krví Kristovou,“ píše Petr a pokračuje: „Tenhle beránek bez vady, čistý a neposkrvněný, nevinný za vás položil život...“ Tady se konečně dozvíme něco o hodnotě lidského života.

Co to znamená, že jsme byli vykoupeni? Znamená to, že nemusíme žít v žádných vyjetých kolejkách. Můžeme vystoupit ze způsobu života, z poměrů, které nás po předem položených kolejkách vezou jen jedním možným směrem. Jedeme po cestě, před kterou se otevírá perspektiva. Jsme svobodní k tomu žít život tak, aby měl smysl. Mimo vyjeté koleje. Kreativně. Smysluplně. Co znamenají ta zvláštní slova, že za nás Kristus prolil krev? Znamená to, že náš život má cenu. Ta cena je nevyčíslitelná.

Bez ohledu na průšvihy, do kterých jsme šlápli a nemůžeme je dostat z podrážky. Ježíšův příběh naopak vypráví o tom, že Ježíš se bavil s lidmi, kteří šlápli i do pořádného hnoje, s lidmi, za které bychom nedali ani zlamanou grešli. I za ty s jejich drobnou kriminalitou, i za ty s doživotními tresty, i za nás z našimi hrby obtěžkanými všemožnými životními propady, prolil krev.

Náš život je tak vzácný, že Bohu stálo za to dát za něj svého syna.

Jeho krev dává smysl našemu životu. Vlívá mu krev do žil. Je v tom ale taky závazek. Pokud někdo našemu životu dal smysl, bylo by teď dobré objevit, v čem ten jeho smysl vlastně spočívá. Jak ho žít dobře? Co, že to od nás pán Bůh vlastně chtěl, když to s námi nevzdal po prvním neúspěchu, ani po těch dalších? Tady Bible nenabízí žádné snadno aplikovatelné návody.

V tom je ten google praktičtější. I když, ta jednoduchá řešení lidské

otázky jsou často dost krátkozraká. Petr říká jen: „Pána Boha poznáváte jedině skrze pána Ježíše.“ Pokud tedy chceme inspiraci, jak žít dobrý život, pokud se potřebujeme zeptat, bude dobré začít právě u Ježíše. Ostatně přišel prý kvůli nám. Tak toho využijme. Hledejme. Ptejme se dobře, jak to s námi Pán Bůh vlastně myslel. Má to cenu.

Dny proti rasismu, 3. 3. 2024,

Vrchlabí, **Michael Pfann**
(upraveno a zkráceno)

Bože, když jsem přemýšlel, jak se dnes modlit, ozývali se mi v hlavě Pete Seeger a Joan Baez s jejich We shall overcome a také náš Spirituál kvintet s jejich Jednou budem dál... Na mysl mi vytanul i Václav Havel, jak to tenkrát v Praze propojil... Oh, deep in my heart I do believe We shall overcome some day!

Bože, když se shromáždíme na tomto místě, dej, ať nás naplní tvůj Duch; když je to u Martina ve zdi, ať jsme zdi proti rasismu, xenofobii, sexismu či homofobii... Pozvedej náš zrak nad bariéry pleti, kultury, orientace, vyznání, vždyť to je to, co nás rozděluje... dávej nám moudrost, jak spolu jednat. Pomoz nám, abychom namísto odsudků konečně opravdu dokázali respektovat odlišné cesty, abychom namísto zvláštní tolerance konečně dokázali milovat.

Chceme kráčet v Ježíšově duchu a v Ježíšových stopách, vždyť On nepřišel, aby mu bylo slouženo, ale aby sloužil. Chceme lidem podávat pomocnou ruku a v lásce jim otevírat svá srdce.

Připomínáme si slova jednoho velkého bojovníka za lidská práva: „Současná církev je často jen slabým a neúčinným hlasem s nejistým poselstvím. Často je oddaným zastáncem stávajících pořádků...“ Proto se modlíme, abychom nemlčeli, když se děje bezpráví a abychom narušovali status quo kdykoli, kdy nás k tomu Bůh volá. Připomínáme si však i velký sen a naději zmiňovaného bojovníka: „Temná mračna rasových predsudků se brzy přezene, hustá mlha neporozumění... nad našimi komunitami... se brzy rozplyne... v nedaleké budoucnosti... zazáří jasné hvězdy lásky a bratrství!“ To a sebe ti ve víře sverujeme! Jen víru mít, doufat a jít, jednou budem dál... já vím! Amen.

Z modlitby **Tomáše Živného** v kostele sv. Martina ve zdi v rámci Dnů proti rasismu

Nad Písmem

Křesťanská láska je láskou přátel, ne láskou otroků

Ježíšův odkaz nám v janovském podání přináší hned několik užitečných důrazů: Důraz na porozumění jeho lásce. Důraz na pozornost k jeho příkazům. A důraz na rozlišení hierarchických a přátelských vztahů.

Vezměme jmenované důrazy popořadě:

Láska, o kterou zde jde, je z jazykového hlediska láska agapální, tedy láska nápomocná, která překonává neporozumění, zapracovává rozdíly mezi lidmi do vzájemného respektu a utváří spolupracující společenství. Není to společenství uniformní. Ani to není společenství vnitřně rozdělené a soupeřící o moc. Ale je to společenství motivované duchovními hodnotami, srozumitelně formulující své cíle a spolupracující v otevřenosti jednoho k druhému. To by byla radost, kdyby současní křesťané tvořili právě takové společenství!

Ježíš nám křesťanům jako dědictví odkazuje svůj styl lásky. Styl, v jakém byl sám vychován svým vztahem k Bohu. Tady je asi na místě položit si otázky: Jaká je vlastně Boží láska, jak ji zažívá Ježíš v Janově evangeliu? Jaká je jeho láska k těm, které nechce nazývat služebníky, nýbrž přáteli?

Boží láska působí, že Ježíš přichází na svět jako světlo a jako vtělené slovo. Zažívá povolání být druhým lidem světlem a přijmout roli nositele vstřícného, rozhodného i osvobozujícího slova. Ostatně, hned v prvních kapitolách Janova evangelia máme několikrát důkazy této svébytné lásky. Na otázku učedníků „Mistře, kde bydlíš?“ odpovídá Ježíš „Pojďte a uvidíte.“ Není to vstřícnost par excellence? Kdo z nás by takto odpo-

věděl?! V Káně Galilejské Ježíš vstřícně a současně rozhodně zachraňuje dobrým vínem čest hostitele. Vzápětí s nebyvalou rozhodností hájí duchovní povahu chrámu. A Nikodéma osvobozuje od údělu být starý a nepotřebný, když jej povzbudí k duchovním obrodě, ke znovuzrození.

Druhým důrazem jsou Ježíšova příkazání. Téměř všude, kde se jedná o Ježíšovo příkazování, můžeme místo výrazu příkazání dosadit výraz zplnomocňující pokyn nebo zplnomocňující doporučení. Ježíš, sám Božím Duchem zplnomocněn být Mistrem a Pánem, který slouží a přináší lidem novou osobní víru v Boha, díky níž mohou také více a lépe věřit sami sobě, zplnomocňuje k přijetí téhož Božího Ducha i své učedníky a nás křesťany.

A to souvisí s třetím důrazem: Zplnomocňuje nás, protože máme schopnost nejen trpně plnit příkazy, ale také vnímat, otevírat svá srdce a rozumět. To není podstatným projevem podřízeného, služebníka, otroka. To je důležitá schopnost přítele! Hierarchické vztahy náleží do sféry tupé moci. Moci, která je neosobní a potřebuje vždy nějaký ten svůj kodex. Přátelské vztahy se zakládají na porozumění. A navíc mnohem spíše na porozumění rozdílu než podobnostem.

„Přítel je člověk, se kterým komunikuji, ne proto, že bych s ním měl něco společného, ale říkám mu své myšlenky a pocity ohledně toho, s čím on sám nemá nic společného.“ (Darby – New Testament Commentaries). Zkusme tedy být přáteli, jak si to Ježíš přál.

Jiří Chvála

Pane Bože, přispěj nám laskavě a vydatně, abychom si každý mohli vážít sám sebe, svého života. **Vždyť je vzácnou částičkou celého tvého stvoření. Hodnotu mu nedává až uznání a ocenění druhých. Hodnotu mu jednou pro vždy dalo tvé pozvání, které nás zavedlo do našeho těla i duše, a do míst, v nichž spolu s ostatními lidmi žijeme. Z tvé lásky žijeme svůj život. Je odlišný od druhých životů, a přeci druhým životům tak podobný! Tak to má být. Amen.**

Z kazatelského plánu

Pátá neděle po Velikonocích

S plesáním to oznamujte, všude rozlašujte, rozneste to až do končin země: Hospodin vykoupil svůj lid. Aleluja.

(Izajáš 48,20)

První čtení: Skutky 10, 44-48

Tužby velikonoční (III):

2. Za duchovní probuzení v naší vlasti, za církev a její poslání ve společnosti, modleme se k Hospodinu.

3. Za naši věrnost biblickému poselství a horlivost v křesťanské službě, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Nebeský Otče, pro ty, kdo tě milují, jsi připravil radost nad každé pomýšlení. Vlij do našich srdcí lásku k tobě, abychom tě milovali nade vše. Dej, aby se na nás naplnila tvá zaslíbení! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: 1. Janův 5,1-6

Evangelium: Jan 15,9-17

Verš k obětování: Žalm 66,20

Verš k pozhnání: Jan 15,16

Modlitba k pozhnání:

Nebeský Otče, vzkříšením svého Syna jsi nás povolal k novému životu. Svým slovem a svátostmi nás posiluj, abychom v novosti života naplňovali tvou vůli! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 21, 51, 66, 117, 140, 313

Hrdinové z Končin

Dokončení ze str. 1

donutili příslušníci gestapa Antonína Burdycha staršího, aby odházela ze zamaskovaného poklopu seno. Poklop se ale náhle otevřel a parašutista střílející ze dvou pistolí během okamžiku vyskočil z půdního vikýře a začal prchat obilím k lesu. Při střelbě byl do ramene zasažen Antonín Burdych starší, který při pádu poválil příslušníky gestapa. V nastalém zmatku se Jiřímu Potůčkovi podařilo uprchnout.

Přepadová akce gestapa na Končinách zůstane navždy usazena ve vzpomínkách mladšího syna hospodáře z Končin, osmiletého Antonína Burdycha, který cestou domů potkal staršího bratra Vladimíra a zahlédl auto gestapa, odvážející jeho dědečka: „Nikdy nezapomenu na tu cestu lesem s bratrem, která byla zbrocena krví z tatínkových ran. Když jsme přicházeli domů, uviděli jsme před domem na zemi maminku v křečích z toho hrůzného divadla, se kterou už jsme také nemohli promluvit. [...] Náš dům zůstal prázdný, jen venku hlídávali dva četníci. [...] Byli jsme bezradní. Nebyli jsme však schopni ani nějakého pláče. Byl to pro nás nevýslovný šok. Tato ztráta všech nejbližších v jediném dnu. [...] V té

nejtější chvíli však přicházela domů naše poslední naděje – babička. [...] Nesla vše statečně. Tato naděje trvala však pouze hodinu. [...] Před domem se opět objevilo gestapácké auto a babičce nařídili, že pojedou s nimi. Bez sebemenšího pohnutí v hlase se s námi rozloučila se slovy: „Pán Bůh Vás opatruj“ a oba nás políbila...“

Vážně zraněný Antonín Burdych mladší razii na Končinách nepřežil. Byl pochován tichým církevním obřadem za asistence četnictva a gestapa, které následně nechalo jeho tělo exhumovat a převzít do krematoria v Pardubicích ke spálení. Antonín Burdych starší byl při následných výsleších tvrdě týrán, vyšetřovatelé ho záměrně bili do postřeleného místa. Ve večerních hodinách 9. července 1942 byli manželé Antonín a Josefa Burdychovi s Miladou Burdychovou a dalšími členy odbojové skupiny S 21 B popraveni. Po zavraždění rodičů a prarodičů vyrůstal Antonín s bratrem Vladimírem u příbuzných, každý však v jiné rodině, což nesli velmi těžce.

Právě před deseti lety, 14. května 2014, jsem se s Antonínem Burdychem nejmladším setkal v Červeném Kostelci při zahájení výstavy *Církev československá husitská v protinacistickém odboji*. Nikdy nezapomenu na jeho svědectví před pamětní deskou se jmény rodičů a prarodičů, bez jejichž podpory by mimořádný úspěch výsadku Silver A vůbec nebyl možný. **Martin Jindra**

Politici a Bible

Problém politiků používajících biblické citáty, je, že většina z nich si myslí, že je to jednoduché a samo sebou. Citace tak obvykle vyzní vykonstruovaně, jako by byla vyřčena jen proto, že publikum si to žádá, očekává něco náboženského nebo duchovního, ale nikoli proto, že objasňuje nebo ilustruje podstatu problému.

Ani současní politici nejsou ušetřeni takových výroků. Uvedme dva příklady ze žhavé současnosti.

Bývalý ruský prezident a premiér, v současnosti zastávající funkci místopředsedy Rady bezpečnosti Ruské federace, Dmitrij Medveděv, se velice rozohnil nad tím, když se USA rozhodly nadále podpořit finančně i zbrojně Ukrajinu a pronesl: „Zabijte dále jeden druhého. Čím více lidí zemře, tím lépe. Přeji jim co nejméně smrti...“ Jde o napodobení citace ze Zjevení Janova při rozlomení druhé pečeti, kdy vyjíždí rudý jezdec, který svádí a oklamává lidi k tomu, aby se navzájem zabíjeli. Biblickým textem Zjevení a svými emocemi se ruský politik nechal unášet dál, když citoval: „I pohleděl jsem, a aj, kůň plavý, a toho, kterýž seděl na něm, jméno smrt, a peklo šlo za ním.“ (Zj 6,8, Bible kralická). Nakonec k tomu dodal: „Čím dříve jezdec na bílém koni vezme s sebou Bidena, tím lépe bude pro náš trpící svět.“

Druhým politikem zahleděným do textu Bible je izraelský

premiér Benjamin Netanyahu, který loni na podzim zahrozil Palestincům a nazval je Amáleky: „Musíte si pamatovat, co vám Amálek udělal, jak píše naše Bible svatá.“ A dle První knihy Samuelovy vyzval Izraelce: „Nyní jdi a pobij Amáleka; jako klaté zničíte vše, co mu patří. Nebudeš ho šetřit, ale usmrtíš muže i ženu, pachole i kojence, býka i ovci, velblouda i osla!“ (1 Sam 15,2–3).

Příběh z norimberského procesu

Také nacisté za druhé světové války reflektovali Bibli, zejména starozákonní knihu Ester. Její poselství vyvolávalo v jejich vedení strach; tak velký, že Hitler zakázal čtení této knihy. V rozhlasovém projevu 30. ledna 1944 prohlásil, že pokud by nacisté byli poraženi, Židé by „mohli oslavit zničení Evropy v druhém triumfálním svátku Purim“. Tato obava vyvolaná z biblických proctví pronásledovala nacisty až do norimberského procesu v roce 1946. Jeden z hlavních nacistických propagandistů Julius Streicher, zakladatel a šéfredaktor antisemitského týdeníku *Der Stürmer*, byl strážemi odveden k popravě. Na konci schodiště se zastavili kvůli formální identifikaci a pronikavě vykřikl: „Heil Hitler!“ Když došel k popravišti, Streicher pronesl: „Teď se jde k Bohu.“ Strážce ho postrčili ještě dva kroky na místo pod popravicím provazem. Smyčka popravicího provazu zatím visela přehnutá o dřevěné zábradlí. Streicher se náhle otočil čelem ke svědkům a zakřičel: „Purim Fest 1946.“ **-red**

Obyčejně neobyčejný René Hradský

Ve čtvrtek 18. dubna 2024 se ve věku 88 let naplnilo pozemské poslání faráře a emeritního biskupa René Hradského.

Vyrůstal v třígenerační rodině v Brně. Se společenstvím církve se začal poznávat během let druhé světové války v Kuřimi, kam byl s rodinou nuceně vystěhován z Brna-Žabovřesk. Do ČČSH ho tak trochu přivedla hudba, když maminka jako učitelka klavíru začala hrát na bohoslužbách. S jejím rozhodnutím se ale nedokázal srovnat kuřimský římskokatolický děkan, který Reného při hodinách náboženství bil. Chlapec sice nic doma neřekl, ale babička se o krutém zacházení děkana dozvěděla od jeho kamaráda ze školy. Když zjistila pravý důvod, rozhodla: „Bůh je jenom jeden. Přestoupíme z římskokatolické do československé církve!“, což se záhy stalo.

Po poválečném návratu do Žabovřesk začala celá rodina přicházet na bohoslužby k faráři Josefu Čeganovi, kterého si Reného rodiče i prarodiče vážili. Reného formovala setkání mládeže pod vedením začínající Miloslavy Skálové, kde se poznal i s další pozdější farářkou Květoslavou Bezdičkovou. V roce 1954 byl přijat na Husovu fakultu v Praze, kde potkal i starší spolužačku z farářské rodiny Irenu Cochlárovou, se kterou se 28. března 1957 oženil. Manželství bylo požehnáno třemi dětmi (Pavel, Ivana, Bohdan). Od mládí rád sportoval, nebylo proto divu, že se spolužák Jaromírem Tučkem a Jiřím Svobodou hájil na turnajích vysokých škol čest Husovy fakulty ve stolním tenisu. S Milanem Semilským,

Stanislavem Jurkem a dalšími zase provozoval kolejni kapelu. Kněžské svěcení obdržel společně se spolužačkou a nezapomenutelnou zlatoolešnickou farářkou Zdeňkou Schubertovou 27. července 1958 v Praze.

V duchu toužil po návratu na Moravu, ale církev ho povolala ke službě na pražské Vinohrady. V roce 1960 krátce působil jako farář v Praze-Košířích, kde zastupoval umírajícího faráře Bohuslava Švece. I tady po něm zůstaly stopy. Desetiletí si například psal s několika děvčaty, která v Košířích přivedl k biřmování. Jeho kněžská služba je ale především spojena s náboženskou obcí v Praze-Horních Počernicích, kde nastoupil v říjnu 1960 a sloužil zde až do svého zvolení pražským biskupem v roce 1989. Práce s mládeží, které se věnoval ve svěřených obcích, mu současně přinesla jmenování ředitelem a spirituálem Bohoslovecké koleje (1978–1989). A že šlo o volbu šťastnou a dovedl se bohoslovců i zastat, mi v osobním rozhovoru potvrdilo hned několik tehdejších studentů.

Když se v Horních Počernicích na počátku 60. let kupovala od bývalého delegáta synodu Srbské pravoslavné církve v Praze M. Crvčanina jeho vila, kterou od roku 1940 využíval a byl v ní také gestapem 25. června 1942 zatčen biskup Gorazd, podpořili s důvěrou nemajetnou náboženskou obec její věřící, kteří se na nákup nemovitosti složili. Rada starších s farářem Hradským se k nim přidali, když místo vyměřených 12 Kčs začali platit církevní daň 60 Kčs ročně. A nabalovali se další.

Dokončení na str. 4

Diskuse na UK: Čelit rozšiřování násilí lze i v každodennosti

Současná společnost je zaplavena násilím, jedna společenská skupina bojuje proti druhé, alespoň z médií a diskusí ve veřejném prostoru se to tak jeví. Proč tomu tak je, se řešilo v mezináboženské debatě s názvem „Jak žít nenásilně v násilné době“, kterou pořádalo Centrum péče o duši Univerzity Karlovy.

Občanská aktivistka a vedoucí knihovny Ústavu dějin umění Akademie věd Ivana Yael Brunner Nepalová uvedla, že násilí obecně existuje, a to ve vztahu k sobě i navenek, je součástí našeho života. „*Moje náboženství (judaismus, pozn. red.) používá výraz jecer ha ra, inklinace ke zlu, narušení harmonie. Být dobrým člověkem je tudíž dennodenní výzvou, snažit se o to směrem k sobě, nejbližšímu okolí i světu.*“ dodala.

Teoložka Eva Vymětalová Hrabáková z Husitské teologické fakulty rozumí pojmu násilí jako situaci, kdy někdo omezuje lidi nebo skupiny, manipuluje jimi, snaží se je pomocí síly ovlivnit. Násilí může být fyzické, psychické, ekonomické, ale i jiné. „*Dívala jsem se na podstatu pojmu i z jazykového hlediska. V češtině způsobuje negativní význam předpona -na, třeba ú-silí znamená i pozitivní směřování. Kořen slova souvisí se silou. Řecký výraz pro násilí, har-pazein, hebrejský chamas však rovnou ukazují na přesilu a uchvácení druhého člověka. Jde o to,*

abychom si uvědomili, jak nakládáme s vlastní silou,“ zamýšlí se Eva Vymětalová. „*Všechny náboženské tradice považují za vítězství, když člověk zvládá sám sebe a tím prospívá celému světu,*“ dodala. Pacifismus, z latinského pax facio, velmi politicky zneužitelné konání míru, je podle ní dennodenní pokus v situaci, kdy člověk začne právě od sebe. Třeba hned „nevybuchne“ na nepřijemný podnět, nevrhne se verbálně či dokonce neverbálně na druhého.

Jak mohou náboženské společnosti v této oblasti pozitivně působit?

Podle Yael Brunner Nepalové je vždy špatně, když se „bere monopol na Boha“. Dalším konceptem v židovství, který zmínila, je tikkun olam, tedy proces nápravy světa. „*Každý člověk se narodí s nějakou misí, od stvoření světa je stále co napravovat. Pro mě je cestou studium tradičních textů, jednou týdně studujeme v chavrutě, tedy ve dvojici. Za násilí lze v této době považovat i to, že toho musíme dělat stále příliš moc. Šabat v mé tradici je prostor na odpočinek, na sdílení,*“ řekla s tím, že důležité je také koncept nápravy žit v rámci nejbližšího okolí.

Podle Evy Vymětalové je takovým primárním učebním polem rodina, kde se člověk učí zvládat každodenní situace a napravovat chyby: „*Někdy se zachovám násilně či manipulativně, uvědomím si to a pak, druhý den, dá-li Bůh, se snažím jednat lépe.*“ „*Jako křesťan se na to dívám z perspektivy přicházející Boží vlády, ta je už sice na světě realizovaná, ale ještě ne v plnosti. Snažím se v každodenních rozhodnutích nerezignovat na hodnoty, ptát se, kdo je obětí, zda to, co se prezentuje jako nenásilí, takové skutečně je. Je nutné se toto snažit rozlišovat,*“ uzavřel diskusi Pavol Bargár.

Tereza Zavadilová

Botswana, placky a chcimír

Z vesmíru vypadá Evropa jako malý poloostrov apendix Asie. Přesto ráda radí. Jako třeba teď radilo Německo Botswaně, aby přestala zabíjet slony a chovala se k nim ekologicky šetrně. Šéf Botswany vcelku vtípně Německu nabídl, že jim rád a zadarmo pošle dvacet tisíc slonů na jejich úrodná bavorská pole. A až je pošlapou, ať je za to pohladí za ušima.

Hraběcí rady nám zkrátka jdou stejně jako hloupost z nedovzdělanosti. Nejen po Praze se setkáte se samolepkami otisknuté zakrvácené dlaně – jako znamení propalestinských sympatií. No jo. Jenomže pamětníci mezi námi si vzpomenu, že si ten symbol Izrael už od roku 2000 spojuje s lynčem a vraždou dvou izraelských vojáků v Ramalláhu. Palestínští vrazi si v jejich krvi smočili ruce a vítězně je ukazovali běsnícímu davu oslavujícímu vraždu. Že ty krvavé ruce ve formě odznaku nosí hollywoodské celebrity – kdo by po nich chtěl, aby to věděly... Když je nosí naše celebrity všeho druhu, pak je to nejen smutné, ale i směšné. Jen prokazují svou – kulatně řečeno – nevědomost. Ta sice hříchu nečiní, ale je nevěrohodná! Hloupost je však nebezpečná. Jestli jsou i ostatní názory ostatních našich „celebrit“, rozebíraných médií (rodina, manželství, politika), z neznalosti a hlouposti stejně věrohodné, pak nás Pán Bůh potěš! Doufejme, že jim to mluvčí izraelské vlády aspoň dodatečně objasnil.

A co teprve chudák chcimír papež František! Za své „chcimírovství“ je napadán kdejakou nulou. Jenomže nejen papež, ale přece každý křesťan nemůže jinak než připomínat „Nezabíješ!“ Svolávat k jednacímu stolu obě válečné strany, nabídat ke smíření aspoň jako ke klidu zbraní, když už ne k pokoji srdce. Ve válce totiž umírají lidé! Ti zezdola. Ti obyčejní. Ti mocní si myslí, že je to jenom „playstation“. Není. A tak se od časů komunistů stejně jako tenkrát cítím býti znovu bezpečnostní hrozbou. Taký jsem pro mírová jednání. Mír se opravdu nevytváří pomocí zbraní. I když nejsem papež, jsem chcimír.

Jana Šilerová

Zprávy

Kurz varhaníků a zpěváků do nové dekády

Klatovy 9. 8. - 17. 8. 2024

Když se účastníci hudebního XXX. kurzu naplnění radostí a dojmy rozjžděli 18. 8. 2023 z Brna, mnozí z nich se již ptali, zda i v dalším roce se uskuteční kurz. Mohl jsem jim odpovědět, že ano. Stalo se tak díky setkání při příležitosti ordinace br. biskupa Lukáše Bujny 1. 7. 2023 v Plzni, kdy mě oslovil klatovský farář br. Tomáš Procházka s dotazem, zda ještě budeme pořádat kurzy varhaníků a zpěváků. Nabídl nám jako místo dalšího setkání klatovskou náboženskou obec, kde v tamním sboru byl instalován před časem nový, kvalitní nástroj. Za tuto nabídku jsem vyjádřil vděčnost.

Srdečně zvou k účasti nejen tradičně „skalní“, ale těšíme se také na nové tváře. Sraz přihlášených účastníků bude na naší klatovské faře (Dukelská 448) v pátek 9. 8. 2024 v odpoledních hodinách do 17 hodin, pak se přemístíme na ubytování v internátu místní střední školy, následuje společná večeře.

Program setkání:

Sobota - snídaně na faře - poznávací výlet s obědem - po návratu večeře

Neděle - snídaně - v 9 hodin bohoslužba s klatovskou obcí - volno - oběd, po obědě procházka s průvodcem za poznáním Klatov - biblická večeře

Pondělí - čtvrtek - snídaně - ranní zamyšlení - hra na varhany na několika místech, oběd, odpoledne

nácvik zpěvu - večerní zamyšlení, večeře

Pátek - snídaně, ranní zamyšlení - hra na varhany - generálka na koncert - oběd - příprava na koncert - koncert v 18 hod. v klatovském sboru, pak společné setkání tradičně nazývané „všeobecné veselí“

Sobota - odchod z internátu, snídaně v 10 hodin songová bohoslužba - společný oběd, rozjezd

Kurzovné 5500,- Kč za celý pobyt, platí se na místě v den příjezdu. Notový materiál pro zpěv (bude Vám sděleno kdy) najdete k vytištění v daném termínu na našich webových stránkách.

Spirituálkou kurzu bude opět ses. farářka Jana Wienerová z Broumova, záštitu nad naším hudebním setkáním převzal br. patriarcha Tomáš Butta.

Prosím o přihlášení do 20. června 2024 - na mailovou adresu: noccsh.kov@seznam.cz,

příp. telefonicky 737 475 945. Za všechny účastníky předem děkujeme za pomoc v organizaci br. faráři Tomáši Procházkovi a také br. patriarchovi Tomáši Buttovi za podporu, záštitu i přislíbenou návštěvu Klatov.

Zdeněk Kovalčík

vedoucí kurzu a celocírkevní kantor

Obyčejně neobyčejný René...

Dokončení ze str. 3

Počernická mládež i díky pochopení rady starších v 80. letech přitahovala. Na setkání přijížděli mladí lidé napříč církvemi z Brna, Plzně, Heřmanova Městce a dalších koutů republiky; stávalo se, že se jich sešlo i přes padesát. Vedle inspirativních mladých duchovních A. Jelínka a E. Raymanové se setkání účastnili V. Žďárský, P. Vopálka, M. Polinská, prov. Zitová, M. Jarolímová, L. Koprivová, roz. Hanušová, K. Krejčová, dcera I. Hradská, J. Danda, a mnozí další. Sem tam zavítali z fakulty profesor V. Kubáč nebo asistentka A. Lukešová.

Roky biskupské služby (1989–1999) René Hradský prožíval na pozadí významných společenských, politických a hospodářských změn v Československu. Na pozvánku ke svému uvedení do služby biskupa, které se konalo 30. září 1989 v chrámu sv. Mikuláše v Praze, si nechal vepsat slova: „Věřit Bohu znamená spolehnout se na to, v co doufáme, a pevně počítat s tím, co nevidíme.“ (Žd 11,1) Seznal, že církev se nemůže upínat k nikomu jinému nežli ke Kristu. Pro Český zápas k tomu napsal: „Přestaňme se ohlížet na ty kolem sebe, ať již jsou „úspěšní“ či „neúspěšní“, ale začněme hledět s plnou důvěrou dopředu, k Pánu Ježíši Kristu. Budoucnost církve nejde spojit s nikým jiným. Ale s nikým jiným nejde spojit ani život osobní a rodinný.“

Při svém „biskupování“ se René Hradský neobjeoval v náboženských obcích jen při slavnostních příležitostech, ale snažil se jednotlivá společenství skutečně

poznat, často též zastupoval nemocné duchovní v jejich službě. Jak napsala v roce 1999 sestra farářka Stanislava Michlerová: „Byl jsi Hospodinem štědrý obdařen uměním sloužit liturgii, vysluhovat svátosti, kázat slovo Boží. Využil jsi těchto darů stoprocentně. Dokázal jsi pozvednout mysl svých posluchačů k hodnotám, jichž si Bůh cení nejvíce a jež jsou v tomto našem neblahém čase pošlapávány lovci dobře placených společenských postavení, klanícími se zlatému teleti.“ Po skončení svého desetiletého biskupského mandátu zůstal bratr biskup nadále uprostřed živé církve a vrátil se do farářské služby. Když jsme si spolu v květnu 2017 povídali v Benátkách nad Jizerou, kde s manželkou žil, sdělil mi na první pohled všední, ale zároveň neobyčejně svědeckví: „V církvi jsem měl kliku na lidi, na výjimečné lidi. A ta jejich výjimečnost byla často v tom, že byli úplně prostí. Jinými slovy: Já právě za ty obyčejný lidi vděčím Pánu Bohu nejvíce, protože u nich jsem viděl upřímnost a skutečnou víru. A ve službě mi mezi nimi bylo moc a moc dobře.“

Děkujeme, bratře biskupe, a dej Vám Pán Bůh věčně nebe! **Martin Jindra**

Kněžské svěcení bratra Hradského

Kam pojedu v létě? NA BOROVOU.

Domeček v Trhových Svinech pořádá křesťanský tábor na krásném místě v Borové u Chvalšín nedaleko Českého Krumlova. Děti jsou ubytované ve stanu s podsadou po dvou. Na tábořišti není zavedena elektřina, proto si zde děti mohou užívat krásy přírody a osobně poznat nové kamarády. Na obou březích vaří výborní kuchaři a poradí si i bez elektřiny, jídlo je výtečné - 5x denně podávané, pití zajištěno po celý den.

Křesťanský tábor na Borové se koná letos již 22. rokem.

I. běh probíhá 13. 7. – 20. 7. – hlavní vedoucí tábora Ing. Daniel Šimon

II. běh probíhá 21. 7. – 28. 7. – hlavní vedoucí tábora Jiří Mikoláš

Věková hranice: 6 – 15 let, cena tábora: 2 900,- Kč.

Přihlásit se můžete na adrese: Domeček – středisko Husitské diakonie, Branka 588, 374 01 Trhové Sviny, e-mailem: koordinator@domecek.org. Po přihlášení vám budou zaslány potřebné informace a dokumenty spolu s informacemi o platbě tábora. Je nutné se přihlásit do konce května. Všechny informace vám ohledně tábora zodpoví pracovníci Domečku: Martin Kvapil – 386 322 545 nebo Petra Šimonová – 603 799 853. **red**

Bohoslužba v Hradci nad Moravicí

Náboženská obec Církve československé husitské v Opavě si vás dovoluje pozvat na slavnostní bohoslužbu s přednáškou, konanou k výročí 600 let od úmrtí významného husitského vojevůdce Jana Žižky z Trocnova.

Přijďte v neděli 26. května do kapličky v Hradci nad Moravicí na bohoslužbu, kterou povede br. biskup Chytil s br. patriarchou Tomášem Buttou, poslechnout si písně z úst pěveckého sboru G. Ola, či se dozvědět něco nového o této významné osobnosti dějin pohledem br. Bohdana Kaňáka ze Státního archivu a strávit příjemné nedělní odpoledne. Těšíme se na vás.

David Švrček, NO CČSH v Opavě

Co se děje v Žižkostele

Ve čtvrtek 4. dubna nás navštívila romská spisovatelka Iveta Kokyová.

Povídala o svém životě, pracovní kariéře. Povzbuzovala dospělé i děti, ať následují své sny a hlavně – ať se učí. Následoval workshop k soutěži Romano suno, v rámci níž psali rodiče a děti texty v romském jazyce.

Přijďte na komentovanou prohlídku nových, zrekonstruovaných prostor Žižkostela v neděli 19. 5. 2024!

Terezie Štajnerová

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

O poslání učedníků

Chcete-li vědět, co řekl Pán Ježíš svým učedníkům, doplňte do věty vynechané dvojice písmen z nápovědy, kde jsou ovšem přeházené.

NI..O NE.. V..ŠÍ L..KU N.. ..N K.. ..LO.. ŽI..T ZA S.. P..TE..

Nápověda:

TE, ÁS, LE, VO, MÁ, PO, EŽ, ŽÍ, DO, ĚT, VÉ, KD, ŘÁ

(Řešení z čísla 16: *Uslýší můj hlas.*)

Jana Krajčířiková

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6.

Redakce: Vedoucí redaktorka ThDr. Klára Matoušová, redaktori: PhDr. Mirko Raduševič, Bc. Ondřej Syrový, grafik Milan Udržal; tel.: 220 398 107, e-mail: cesky.zapas@ccsh.cz

Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků. Tisk: Grafotechna. Distribuce: ADLEX, spol. s r.o. Xaveriova 1888/45, Praha 5 150 00.

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

Předplatné: Mgr. Dagmar Pišová, tel.: 220 398 117, e-mail: prodejna.blahoslav@ccsh.cz. Reklama: tel. 220 398 117.

